

Audiència. Jesús a la creu intercedeix pels seus botxins

En l'audiència de dimecres 15 de febrer, el Sant Pare continua amb la reflexió sobre la pregària de Jesús a la creu.

14/02/2012

Benvolguts germans i germanes,

En la nostra escola de pregària, dimecres passat vaig parlar sobre la pregària de Jesús a la creu, treta del Salm 22: «*Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?*» Ara vull

continuar amb la meditació sobre la pregària de Jesús a la creu, en la imminència de la mort. Vull detenir-me avui en la narració que trobem a l'Evangelí de sant Lluç. L'evangelista ens ha transmès tres paraules de Jesús a la creu, dues de les quals —la primera i la tercera— són pregàries adreçades explícitament al Pare. La segona, en canvi, està constituïda per la promesa feta a l'anomenat bon lladre, crucificat amb ell. En efecte, responent a la pregària del lladre, Jesús el tranquil·litza: «*En veritat t'ho dic: avui seràs amb mi al paradís*» (Lc 23, 43). En el relat de sant Lluç s'entrecreuen molt suggestivament les dues pregàries que Jesús moribund adreça al Pare i l'acollida de la petició que li dirigeix a ell el pecador penedit. Jesús invoca el Pare i al mateix temps escolta la petició d'aquest home al qual sovint s'anomena *latro poenitens*, 'el lladre penedit'.

Detinguem-nos en aquestes tres paraules de Jesús. La primera la pronuncia immediatament després d'haver estat clavat a la creu, mentre els soldats es reparteixen les seves vestidures com a trista recompensa del seu servei. En cert sentit, amb aquest gest es tanca el procés de la crucifixió. Escriu sant Lluç: *«Quan arribaren a l'indret anomenat la Calavera, hi van crucificar Jesús, i també els criminals, l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra. Jesús deia: "Pare, perdona'ls, que no saben el que fan." Després es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus»* (Lc 23, 33-34).

La primera pregària que Jesús dirigeix al Pare és d'intercessió: demana el perdó per als seus botxins. Així Jesús realitza en primera persona el que havia ensenyat en el sermó de la muntanya quan va dir: *«Però a vosaltres que escolteu, jo us dic: Estimeu els vostres enemics, feu bé als qui us odien»* (Lc 6, 27), i també havia promès als qui

saben perdonar: *«Serà gran la vostra recompensa, i sereu fills de l'Altíssim»* (v. 35). Ara, des de la creu, ell no sols perdona els seus botxins, sinó que s'adreça directament al Pare intercedint a favor seu.

Aquesta actitud de Jesús troba una «imitació» commovedora en el relat de la lapidació de sant Esteve, primer màrtir. Esteve, en efecte, ja proper el seu final, *«caigué de genolls i va cridar amb tota la força: “Senyor, no els tinguis en compte aquest pecat!” I, havent dit això, va morir»* (Ac 7,60): aquestes van ser les seves últimes paraules. La comparació entre la pregària de perdó de Jesús i la del protomàrtir és significativa. Sant Esteve es dirigeix al Senyor ressuscitat i demana que la seva mort —un gest definit clarament amb l'expressió «aquest pecat»— no s'imputi als qui el lapidaven. Jesús, a la creu, es dirigeix al Pare i no sols demana el perdó per als qui el

crucifiquen, sinó que ofereix també una lectura d'allò que està esdevenint. Segons les seves paraules, els homes que el crucifiquen «*no saben el que fan*» (Lc 23,34). És a dir, ell posa la ignorància, el «no saber», com a motiu de la petició de perdó al Pare, perquè aquesta ignorància deixa obert el camí cap a la conversió, com passa també amb les paraules que pronunciarà el centurió en el moment de la mort de Jesús: «*Realment, aquest home era innocent*» (v. 47), era el Fill de Déu.

«Amb major motiu resta un consol per a tots els temps i per a tots els homes el fet que el Senyor, en relació sia amb els qui verament no sabien —els botxins— sia amb els qui sabien i l'havien condemnat, posa la ignorància com a motiu de la petició de perdó —la veu com a porta que pot obrir-nos a la conversió» (*Jesús de Natzaret, II*, p. 178).

La segona paraula de Jesús a la creu transmesa per sant Lluc és una paraula d'esperança, és la resposta a la pregària d'un dels dos homes crucificats amb ell. El bon lladre, davant Jesús, entra en si mateix i es penedeix, s'adona que es troba davant del Fill de Déu, que fa visible el Rostre mateix de Déu, i li suplica: «Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu Regne» (v. 42). La resposta del Senyor a aquesta pregària va molt més enllà de la petició; i li diu: *«En veritat t'ho dic: avui seràs amb mi al paradís»* (v. 43). Jesús és conscient que entra directament en comunió amb el Pare i que obre novament a l'home el camí cap al paradís de Déu. Així, a través d'aquesta resposta dóna l'esperança ferma que la bondat de Déu pot tocar-nos fins i tot en l'últim instant de la vida, i la pregària sincera, fins i tot després d'una vida equivocada, troba els braços oberts del Pare bo que espera la tornada del fill.

Però detinguem-nos en les últimes paraules de Jesús moribund.

L'evangelista relata: *«Era ja cap al migdia quan es va estendre per tota la terra una foscor que va durar fins a les tres de la tarda: el sol s'havia amagat. Llavors la cortina del santuari s'esquinçà pel mig. Jesús va cridar amb tota la força: “Pare, a les teves mans confio el meu esperit.” I havent dit això, va expirar»* (v. 44-46).

Alguns aspectes d'aquesta narració són diferents del quadre que ofereixen sant Marc i sant Mateu. Les tres hores de foscor no estan descrites en sant Marc, mentre que en sant Mateu estan vinculades a una sèrie d'esdeveniments apocalíptics diversos, com el terratrèmol, l'obertura dels sepulcres i els morts que ressusciten (cf. *Mt* 27, 51-53). En sant Lluç les hores de foscor tenen la seva causa en l'eclipsi del sol, però en aquell moment es produeix també l'esquinçament del vel del temple. D'aquesta manera el relat de sant

Lluc presenta dos signes, d'alguna manera paral·lels, al cel i al temple. El cel perd la seva llum, la terra s'enfonsa, mentre al temple, lloc de la presència de Déu, s'esquinça el vel que protegeix el santuari. La mort de Jesús es caracteritza explícitament com un esdeveniment còsmic i litúrgic; en particular, marca el començament d'un nou culte, en un temple no construït per homes, perquè és el cos mateix de Jesús mort i ressuscitat, que reuneix els pobles i els uneix en el sagrament del seu cos i de la seva sang.

La pregària de Jesús, en aquest moment de sofriment —«*Pare, a les teves mans confio el meu esperit*»— és un fort crit de confiança extrema i total en Déu. Aquesta pregària expressa la consciència plena de no haver estat abandonat. La invocació inicial —«Pare»— fa referència a la seva primera declaració quan era un adolescent de dotze anys. Llavors va

restar durant tres dies al temple de Jerusalem, el vel del qual ara s'ha esquinçat. I quan els seus pares li van manifestar la seva preocupació, va respondre: *«Per què em buscàveu? No sabíeu que jo havia d'estar a casa del meu Pare?»* (Lc 2, 49). Des del començament fins al final, el que determina completament el sentiment de Jesús, la seva paraula, la seva acció, és la relació única amb el Pare. A la creu ell viu plenament, en l'amor, la seva relació filial amb Déu, que anima la seva pregària.

Les paraules pronunciades per Jesús després de la invocació *«Pare»* reprenen una expressió del Salm 31: *«A les teves mans confio el meu esperit»* (Sl 31, 6). Aquestes paraules, però, no són una simple cita, sinó que més aviat manifesten una decisió ferma: Jesús s'«entrega» al Pare en un acte de total abandó. Aquestes paraules són una pregària d'«abandó», plena de confiança en

l'amor de Déu. La pregària de Jesús davant la mort és dramàtica, com ho és per a qualsevol home, però, al mateix temps, està impregnada d'aquesta calma profunda que neix de la confiança en el Pare i de la voluntat d'entregar-se totalment a ell. A Getsemaní, quan havia entrat en el combat final i en la pregària més intensa i estava a punt d'ésser *«entregat en mans dels homes»* (Lc 9, 44), *«la seva suor era com gotes de sang que caiguessin fins a terra»* (Lc 22, 44). Però el seu cor era plenament obedient a la voluntat del Pare, i per això *«un àngel del cel»* va venir a confortar-lo (cf. Lc 22, 42-43). Ara, en els últims moments, Jesús s'adreça al Pare dient quines són realment les mans a les quals ell lliura tota la seva existència. Abans de sortir de viatge cap a Jerusalem, Jesús havia insistit als deixebles: *«Que us quedin ben gravades aquestes paraules: el Fill de l'home ha de ser entregat en mans dels homes»* (Lc 9, 44). Ara que la

seva mort és imminent, ell segella en la pregària l'última decisió: Jesús es va deixar entregar «*en mans dels homes*», però el seu esperit el posa a les mans del Pare; així —com ho afirma l'evangelista sant Joan— tot es va complir, el suprem acte d'amor es va complir fins al final, al límit i més enllà del límit.

Estimats germans i germanes, les paraules de Jesús a la creu en els últims instants de la seva vida terrenal ofereixen indicacions comprometedores a la nostra pregària, però l'obren també a una confiança serena i a una esperança ferma. Jesús, que demana al Pare que perdoni els qui l'estan crucificant, ens convida al difícil gest de pregar fins i tot per aquells que ens han fet mal, que ens han perjudicat, sabent perdonar sempre, a fi que la llum de Déu il·lumini el seu cor; i ens convida a viure, en la nostra pregària, la mateixa actitud de misericòrdia i

d'amor que Déu té amb nosaltres:
«*Perdoneu les nostres culpes així com
nosaltres perdonem els nostres
deutors*», diem cada dia en el
Parenostre. Al mateix temps, Jesús,
que en el moment extrem de la mort
s'abandona totalment a les mans de
Déu Pare, ens comunica la certesa
que, per més dures que siguin les
proves, difícils els problemes i pesat
el sofriment, mai no caurem fora de
les mans de Déu, aquestes mans que
ens han creat, ens sostenen i ens
acompanyen en el camí de la vida,
perquè les guia un amor infinit i
fidel. Gràcies.
